

**ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА
ЗООВЕТЕРИНАРНА
АКАДЕМІЯ**

Знайомство з курсом **СУЧАСНІ СТАНДАРТИ ПОРІД
СОБАК І КОТІВ ТА НАПРЯМКИ СЕЛЕКЦІЇ**

**Вибіркова компонентна освітньо-професійної
програми «Ветеринарна медицина»
Спеціальність 211 II освітній рівень.**

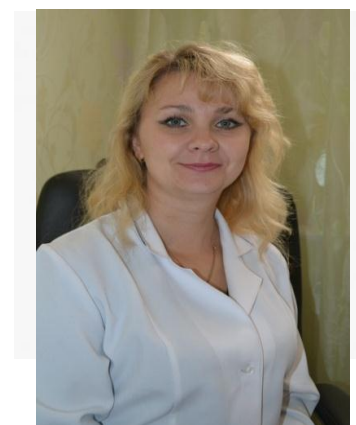
Викладач: кандидат вет. наук, доцент
Цимерман Олеся Олександрівна

Кафедра хірургії ім. проф.. І.О. Калашника

Телефон - 0576357381.

Електронна пошта: hiryrgya@ukr.net

Дистанційна підтримка: Moodle

АНОТАЦІЯ: Дисципліна формує компетенції, які є складовою підготовки ветеринарних лікарів-кінологів та лікарів - фелінологів. Вчить розбиратися в сучасних стандартах порід собак і котів, правилам дресури. Дисципліна висвітлює особливості анатомічної будову тіла дрібних домашніх тварин, своєрідний плин фізіологічних процесів і спосіб життя. Дисципліна формує здатність проводити загальні та спеціальні методи дослідження дрібних тварин, дотримуватися правил особистої безпеки при роботі з дрібними тваринам. Висвітлює ефективні методи діагностики хвороб, їх профілактику і терапію хворих дрібних тварин в залежності від породи, статі та віку.

Метою курсу «Сучасні стандарти порід собак і котів та напрямки селекції» є вивчення історії одомашнення та побудово-господарського і службового використання собак та котів. Освоєння досягнень у генетичному виведенні спеціалізованих порід собак і котів, особливості їх анатомії, фізіології, способів утримання, експлуатації і годівлі; знати причини виникнення незаразних і заразних хвороб дрібних тварин.

Курс «Сучасні стандарти порід собак і котів та напрямки селекції» пов'язаний з вивченням сучасних стандартів порід собак і котів, зовнішніх та внутрішніх умов розвитку та вдосконалення існуючих порід та порід, що виводять та розвивають. Дисципліна дозволяє опанувати особливості анатомії та фізіології різних порід собак і котів, вивчити особливості дресування собак в залежності від напрямку (службові, мисливські, собаки компаньйони), освоїти прийоми соціалізації як котів так і собак.

Попередні умови для вивчення курсу: відсутні.

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності та програмні результати навчання, які формуються при вивченні даної дисципліни (кодування згідно чинної освітньо-професійної програми, в дужках вказана забезпечувана компетенція відповідного стандарту вищої освіти).

Компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. (ЗКС1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу)

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. (ЗКС2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях).

ФК3. Здатність дотримуватись правил техніки безпеки, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності.(ФКС Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності)

Програмні результати навчання:

ПРН3. Визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини. (ПРНС 3 Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.)

ПРН5. Демонструвати розуміння особливостей діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур в сучасних умовах господарювання. (ПРНС 16 Знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.)

ЧОМУ ВИ НАВЧИТЕСЬ, ЩО ОТРИМАЄТЕ

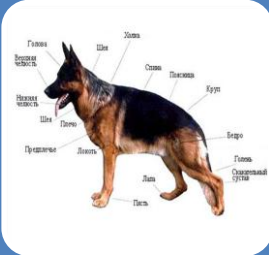
(Відповідність компетентностей дисципліни мевам компетентностей та програмним результатам навчання освітньо-професійної програми наведена кодами в дужках; після «/» вказана форма контролю програмних результатів навчання)

Отримує, можливість вивчити різні породи собак і котів. Вивчає історію виникнення, формування і подальшого розвитку порід дрібних домашніх тварин (котів та собак) (ФКЗ)/ індивідуальні практичні заняття

Отримує уявлення про використання порід собак в службовому або мисливському напрямку. Вивчаються також породи собак компаньйонів (ЗК1, ЗК2, ФКЗ, ПРН5) /індивідуальні практичні заняття.

Здатність враховувати екстер'єрні особливості порід собак і котів, а також схильність дрібних тварин до різних захворювань в залежності від породи, віку та статі тварини. (ЗК1, ЗК2, ФКЗ, ПРН3, ПРН5) / індивідуальні практичні заняття

Програма вивчення дисципліни реалізується через проведення лекцій, лабораторно-практичних занять та самостійної роботи студентів. На вивчення дисципліни відводиться 75 годин, в тому числі 14 годин лекційних, 28 годин лабораторно-практичних та 33 години самостійних занять.

Формами проміжного контролю, які оцінюються на лабораторно-практичних заняттях, є: індивідуальні тестові завдання; індивідуальні практичні завдання.

Формою підсумкової атестації є залік.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ СТАНДАРТИ ПОРІД СОБАК І КОТІВ ТА НАПРЯМКИ СЕЛЕКЦІЇ

Напрям 211 – Ветеринарна медицина.

Освітньо-кваліфікаційний рівень - **Магістр**.

Вибіркова компонента. Курс I.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН

Види занять та форми контролю	Обсяг дисципліни за навчальним планом		У тому числі по семестрам
	кредитів	годин	I
Всього годин по плану	2,5	75	75
У т.ч. аудиторних	1,4	42	42
самостійних	1,1	33	33
Із аудиторних: лекцій	0,46	14	14
лабораторно-практичних	0,94	28	28
практичних			
семінарських			
Модуль (заліковий кредит)	I	1,5	45
	II	1	30
Залік			*

**НАЗВА, ЗМІСТ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ
ДИСЦИПЛІНИ ТА ШИФРИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ВІДПОВІДНО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ**

НАЗВА МОДУЛІВ ТА ЇХ ЗМІСТ	Шифр компетентностей освітньої програми
<p>1. ПОРОДИ, ЕКСТЕР'ЄРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОРІД СОБАК</p> <p>Вивчає особливості будови тіла собак, методи їх екстер'єрної оцінки в залежності від порід і вікових груп, фактори, що впливають на екстер'єрні показники.</p> <p>Компетентності дисципліни:</p> <p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. (ЗК1, ЗК2);</p> <p>Здатність дотримуватись правил техніки безпеки, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності (ФК3);</p> <p>Визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини.</p> <p>Демонструвати розуміння особливостей діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур в сучасних умовах господарювання (ПРН3, ПРН5).</p>	<p align="center">ЗК1, ЗК2, ФК3, ПРН3, ПРН5</p>
<p>2. ПОРОДИ, ЕКСТЕР'ЄРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОРІД КІШОК</p> <p>Вивчає особливості будови тіла котів, методи їх екстер'єрної оцінки в залежності від порід і вікових груп, фактори, що впливають на екстер'єрні показники.</p> <p>Компетентності дисципліни:</p> <p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК1, ЗК2);</p> <p>Здатність дотримуватись правил техніки безпеки, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності (ФК3);</p> <p>Визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини.</p> <p>Демонструвати розуміння особливостей діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур в сучасних умовах господарювання (ПРН3, ПРН5).</p> <p>2.1. Методи розведення собак та котів Предмет вивчає особливості селекційно-племінної роботи при розведенні собак та котів.</p> <p>Компетентності дисципліни:</p> <p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК1, ЗК2);</p>	<p align="center">ЗК1, ЗК2, ФК3, ПРН3, ПРН5</p> <p align="center">ЗК1, ЗК2, ФК3, ПРН3, ПРН5</p>

<p>Здатність дотримуватись правил техніки безпеки, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності (ФКЗ);</p> <p>Визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини.</p> <p>Демонструвати розуміння особливостей діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур в сучасних умовах господарювання (ПРНЗ,ПРН5).</p>	
---	--

Підсумковий контроль. Інтегрований модуль

Узагальнений тестовий зміст навчальної дисципліни, який об'єднує всі вищенаведені змістові модулі.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС)

№ з/п	Тема та план лекції	Кількість годин	Рекомендована література.
Академічний модуль 1			
1	Службові породи собак. 1. Походження порід. 2. Характеристика службових порід собак за напрямком. 3. Особливості племінної роботи в залежності від породи.	2	1, 2,5,7,11,13
2	Мисливські породи собак. 1. Походження порід. 2. Характеристика мисливських порід собак за напрямком. 3. Особливості племінної роботи в залежності від породи.	2	1,5,6,8,10,13
3	Собаки компаньйони (декоративні породи собак) 1. Походження порід. 2. Характеристика службових порід собак за напрямком. 3. Особливості племінної роботи в залежності від породи.	2	1..3,4,6...14
Академічний модуль 2			
4	Довгошорсні та напівдовгошорсні породи котів. 1. Походження та характеристика довгошорсних порід котів (персидські). 2. Походження та характеристика напівдовгошорсних порід котів (Бірманські, Турецький Ван, Норвезька лісова кішка, Самалійські коти, Мейн - кун). 3. Особливості племінної роботи в залежності від породи.	2	5,7,8
5	Короткошорсні породи котів. 1. Походження та характеристика короткошорсних порід котів (Британські короткошорсні коти, Європейські короткошорсні коти, Російська блакитна кішка, Бірманські короткошорсні коти, Рекс корніш, Рекс девон, Німецький рекс, Корат). 2. Особливості племінної справи в залежності від породи котів.	2	5,7,8,10...12
6	Сіамські і східні короткошорсні породи котів. 1. Походження та характеристика сіамських та східних короткошорсних порід котів (Сіамські породи котів, Східні короткошорсні черепахові коти, Мармурові та Тигрові коти, Східні короткошорсні плямисті та сріблясті коти). 2. Особливості племінної роботи в залежності від породи.	2	5,7,8,10...12
7	Селекційно – племінна робота в собаківництві. 1. План проведення селекційно – племінної роботи. 2. Методи розведення. 3. Бонітування, відбір, підбір пар. 4. Ведення племінної справи, облік, документація.	2	3,4,6...15

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНІ ЗАННЯТТЯ

№ з/п	Тема	Перелік завдань лабораторних робіт для виконання студентами	К-ть годин	Місце проведення заняття	Методичне і технічне забезпечення
Змістовний модуль 1 Породи, екстер'єрні особливості порід собак					
1	Породи собак і котів.	Вивчити поняття порода, стандарт, статті собак та котів, екстер'єр.	2	кафедра	М1,6 ТЗ – 1,7, 10
2	Класифікація порід.	Вивчити особливості класифікації порід собак та котів.	2	кафедра	М1,6 ТЗ – 1,7, 10
3	Стандарти порід.	1. Вивчити поняття стандарт. 2. Вивчити основні показники стандартів собак та котів. 3. Вивчити особливості стандартів та їх значення при розведенні собак та котів.	2	кафедра	М1,6 ТЗ – 1,7, 10
4.	Статті тулуба.	Вивчити статті тулуба (холка, спина, попереk, круп, хвіст)	2	кафедра	М1,5,6 ТЗ – 1,7, 10
5.	Статті кінцівок.	1. Вивчити статті кінцівок (передні кінцівки та їх статті, задні кінцівки). 2. Алюри руху собак (шаг, рись, галоп, кар'єр)	2	кафедра	М1,5,6 ТЗ – 1,7, 10
6.	Шорсний покрив та його особливості у дрібних тварин	1. Вивчити особливості шорсного покриву у дрібних тварин. 2. Вивчити структуру шорсного покриву. 3. Вивчити поняття лінька. Види ліньки	2	кафедра	М1-6 ТЗ – 1,7, 10
7	Схема проведення промірів дрібних тварин.	1. Вивчити методи вимірювання собак та котів 2. Ознайомитися з інструментами для вимірювання дрібних тварин. 3. Навчитися аналізувати проміри дрібних тварин. 4. Конституційні типи собак.	2	кафедра	М1,6 ТЗ – 1,3,10
Змістовний модуль 2					
Породи, екстер'єрні особливості порід кішок. Методи розведення собак та котів					
8.	Основи поведінки собак	1. Вивчити безумовні рефлекси та умовні рефлекси.	2	кафедра	М1,6 ТЗ – 1,10
9.	Основи поведінки собак	1. Ірадіація і концентрація процесів збудження та гальмування. 2. Аналізуюча і синтетична діяльність кори головного мозку	2	кафедра	М1,6 ТЗ – 1,10

№ з/п	Тема	Перелік завдань лабораторних робіт для виконання студентами	К-ть годин	Місце проведення заняття	Методичне і технічне забезпечення
10	Основи дресирування	1 Зміст і задачі дресирування. 2 Дресирувальник, як основний подразник для собаки. 3 Помічник і його значення при дресируванні собак. 4 Подразники, що використовуються при дресируванні.	2	кафедра	М1,6 ТЗ – 1,10
11	Основи дресирування	1. Механічний метод. 2. Високозаохочувальний метод. 3. Контрастний метод.	2	кафедра	М1,6 ТЗ – 1,5,10
12	Методи дресирування	1. Навички і порядок їх відпрацювання. 2. Індивідуальний підхід до дресировки собак.	2	кафедра	ТЗ – 1,5, 10
13	Дресирування службових собак.	1. Підбір собак до дресирування. 2. Методи і прийоми дресировки службових собак.	2	кафедра	ТЗ – 1,5, 10
14	Дресирування службових собак.	Загальні та спеціальні прийоми дресирування собак.	2	кафедра	ТЗ – 1,5, 10
Всього годин			28		

САМОСТІЙНА РОБОТА

Розділ дисципліни	Контрольні питання та завдання для самостійного вивчення	Кількість годин	Форма звітності та контролю
Змістовний модуль 1. ПОРОДИ, ЕКСТЕР'ЄРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОРІД СОБАК	Характеристика та стандарти службових порід собак. Історія виникнення. Конституційні та екстер'єрні особливості	2	Доповідь
	Характеристика та стандарти мисливських порід собак Історія виникнення. Конституційні та екстер'єрні особливості	2	Доповідь
	Характеристика та стандарти декоративних порід собак (собаки компаньйони). Історія виникнення. Конституційні та екстер'єрні особливості	2	Доповідь
	Розвиток службових якостей у цуценят.	2	Доповідь
	Обґрунтування фізіологічної основи поведінки та дресирування собак.	2	Доповідь
	Обґрунтування фізіологічних механізмів утворення умовних рефлексів.	2	Доповідь
	Теоретичні основи дресирування	2	Доповідь
	Змістовний модуль 2. ПОРОДИ, ЕКСТЕР'ЄРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОРІД КІШОК, МЕТОДИ РОЗВЕДЕННЯ ДРІБНИХ ТВАРИН.	Характеристика та стандарти довгошорних та напівдовгошорних порід котів. Історія виникнення. Конституційні та екстер'єрні особливості	2
Характеристика та стандарти короткошорних порід котів. Історія виникнення. Конституційні та екстер'єрні особливості.		2	Доповідь
Характеристика та стандарти сіамських порід котів. Історія виникнення. Конституційні та екстер'єрні особливості		2	Доповідь
Характеристика та стандарти східних короткошорних порід котів. Історія виникнення. Конституційні та екстер'єрні особливості		2	Доповідь
Особливості ведення документації при розведенні хутрових звірів та кролів.		3	Доповідь
Племінна справа при розведенні котів.		3	Доповідь

	Методи розведення та вдосконалення порід котів.	3	Доповідь
	Особливості введення документації при розведенні котів.	2	Доповідь
Всього годин		33	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Список літератури

1. Аллан Р., Аллан К. Немецкая овчарка. – / Р. Аллан К. Аллан Кировоград, 1998. – 398с.
2. Служебная собака: Руководство по подготовке и содержанию служебных собак / Крушинский Л.В., Израилевич И.Е., Мазовер А.П., [и др.]– Д.: ВАП, 1994. – 576с.
3. Баранов А. Для любимой собаки. – / А. Баранов. - М.: изд-во МПИ 1991. – 128с.
4. Пшеничная Н. Ваша собака / Н. Пшеничная Сост.; Худож Джаникьян. Х.: Изд. комм.фирма „Гриф”. 1996. – 512с.
5. Домашний ветеринарный справочник для владельцев кошек. / Дельберт Дж. Карлсон, Джеймс М Гиффин, Лиза Д. Карлсон. – пер. с англ. Стукалиной Л.А. – Библиотека любителей кошек. – М.: Центр-полиграф, 1997. – 573с.
6. Дельберт Дж. Карлсон. Домашний ветеринарный справочник для владельцев собак. / Джеймс М Гиффин, Дельберт Дж. Карлсон. – Пер. с англ. Сперанской Е.Н. – «Библиотека американского клуба собаководства». – М.: Центрполиграф – 1997. – 534с.
7. Анатомия домашних животных /И.В. Хрусталева, Н.В. Михайлов, Я.И. Шнейберг и др. – М.:Колос, 1994. – 704с.
8. Анатомія свійських тварин./ Рудик С.К., Павловский Ю.О., Криштофорова Б.В. та ін. К.: Аграрна освіта, 2001. – 575с.
9. Анатомия собаки: Учебник /Под.ред.Н.А. Слесаренко. – С. – Петербург – Москва – Краснодар, 2003. – Т. 1-3.
10. Анатомия собаки и кошки (Колл. Авторы)/Пер. с нем. Е.Болдырев, И. Кравец. – М.: Аквариум, 2003. – 580 с.
11. Книга Waltham о кормлении домашних животных. Под. ред. А. Бургера – М.: 1995. – 183с.
12. Клінічна діагностика хвороб тварин./ Левченко В.І , Судаков М.О., Мельник Й.Л. та інші. К.: „Урожай”, - 1995 – 368 с.
13. Клуб собаководства: сборник / Е.В Котенко., Н.Н. Мешкова М.: Патриот, - 1991. – 120 с.
14. Мазовер А.П. Племенное дело в служебном собаководстве / А.П. Мазовер – Домодедово „ВАП”, 1994. – 204с.
15. Мазовер А.П. Разведение собак. Методы. Пособие по собаководству./ Мазовер А.П. Заводчиков П.А. – М., 1983. – С. 46 – 65.

**ПЕРЕЛІК МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ
ЛАБОРАТОРНИХ (ПРАКТИЧНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ (М)**

Шифр	Назва методичної розробки
М - 1	Сарбаш Д.В., Кантемир О.В., Слюсаренко Д.В., Цимерман О.О. Ситуаційні завдання. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини Х. – ХЗВІ. – 2014. – 108 с.
М - 2	Сарбаш Д.В., Цимерман О.О., Маслак М.В. Нормы потребностей собак разных возрастных групп, в энергии, жирах и углеводах. Методичні рекомендації для студентів І курсу та І технікуму. Х. – ХЗВІ. – 2014. – 24с.
М - 3	Сарбаш Д.В., Цимерман О.О., Маслак М.В. Особенности годівлі собак. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини Х. – ХЗВІ. – 2014. – 82с.
М - 4	Сарбаш Д.В., Цимерман О.О., Маслак М.В. Дієтична годівля собак. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини. Х. – ХЗВІ. – 2014. – 32с.
М - 5	Кокович Н.Я., Бабкина С.И., Методические указания к лабораторным занятиям по клинической диагностике. Раздел «Исследование крови у животных». Х.: ХЗВІ. – 1991. – 40с.
М - 6	Сарбаш Д.В., Цимерман О.О., Заїка П.О. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи студентам факультету ветеринарної медицини Х.: РВВ. ХДЗВА 2014 - 34с

**ПЕРЕЛІК ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ
(ПРАКТИЧНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ (ТЗ)**

Шифр	Назва технічних засобів навчання (прилади, інструменти, реактиви)
ТЗ-1	Мультимедійне обладнання
ТЗ-2	Медикаментозні препарати
ТЗ-3	Прилади
ТЗ-4	Розчини
ТЗ-5	Тварини
ТЗ-6	Мікроскоп
ТЗ-7	Слайди
ТЗ-8	Зразки вітамінних препаратів
ТЗ-9	Муляжі
ТЗ--10	Інструкції
ТЗ - 11	Калькулятор
ТЗ - 12	Таблиці
ТЗ - 13	Зразки раціонів
ТЗ – 14	Зразки заводських кормів

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Система діагностики якості навчання

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюють згідно положень кредитно-модульної системи організації навчального процесу, прийнятої в академії

Основні положення:

Загальна кількість модульних контрольних заходів, що мусить скласти студент з окремої навчальної дисципліни, визначається з урахуванням залікових модулів з цієї дисципліни і рекомендовано дорівнює двом академічним модулям за семестр.

За результатами модульного контрольного заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу має бути оцінений за національною шкалою та шкалою ECTS.

Тижні для проведення модульного контролю (модульні тижні) рекомендуються графіком навчального процесу.

Кількість балів, отримана студентом при оцінюванні модулю та підсумковий бал поточної успішності з дисципліни, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до таблиці 1.

1. Шкала оцінювання

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
82 – 89	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
74 – 81		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
35– 59	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Регламентується наступний комплект балів для отримання оцінки за модуль: результат поточного контролю (усереднено за оцінюванням завдань, проектів, тренінгів, відповідей) – максимум 20 балів (табл. 3), результат модульного тестового контролю – максимум 50 балів (роз'яснення в табл. 5), та результат засвоєння блоку самостійної роботи – максимум 30 балів (табл. 3,4,5).

Складання модулів обов'язкове. Студент не допускається до тестування з модуля без відпрацювання пропущених занять. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та

більше.

Результати рейтингу з модулю доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за модуль, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з модуля перед комісією. Склад апеляційної комісії у кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним. Студент не може повторно скласти зараховані модулі.

Студент, який не з'явився на модульний контроль або не отримав мінімальної кількості балів на модульному тижні, має право скласти пропущений модуль під час залікового тижня.

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх модулів. Семестрова оцінка виставляється студенту з врахуванням результатів підсумкового тестування та поточного контролів(усереднені бали за модулі). Максимальна кількість балів, що студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100 (див. табл. 1).

Диференційований залік передбачає наявність підсумкового тестування. При наявності дозволу на автоматичне зарахування заліку, студент, який своєчасно складав усі модульні контрольні заходи та за їх результатами атестований з оцінкою "відмінно", може отримати залік автоматично. Семестровою оцінкою у цьому випадку є усереднена оцінка за модулі.

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом такого граничного терміну: для заліку - останній день залікового тижня.

Засоби діагностики успішності навчання використовують для підсумкової експертизи знань і базуються на технології стандартизованого тестового контролю.

2. Схема нарахування балів з модулів навчальної дисципліни

Показчик	Нарахування балів
Всього з модулю	від 60* до 100
В тому числі: відповіді на тестові питання	від 30 до 50
усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях, відповіді на індивідуальні тестові та практичні завдання	до 20
результат засвоєння блоку самостійної роботи	до 30

*- менша кількість отриманих балів недостатня для зарахування модулю, необхідна перездача.

Усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях оцінюються за шкалою від 12 до 20 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 3)

3. Шкала оцінювання усної відповіді

20-бальна шкала	Інтуїтивний аналог оцінювання	Оцінка за національною шкалою - Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
20	5+	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи без помилок чи зауважень, прояв креативного мислення.	A
19	5	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з однією непринциповою помилкою	A
18	5-	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з незначною кількістю помилок	A
17	4+	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками при розумінні суті питання	B
16	4	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з кількома помилками	C
15	4-	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
14	3+	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
13	3	Достатньо – непогано, але наявна велика кількість суттєвих недоліків	D
12	3-	Достатньо – відповідь, робота задовольняє лише найменші критерії	E

Самостійна робота оцінюється як сума балів за відповідність і обсяг наданого матеріалу (табл. 4) та балів за захист цього матеріалу (табл. 3).

4. Шкала оцінювання відповідності змісту матеріалу самостійної роботи

Шкала, бали	Визначення
10	Повна відповідність змісту і достатній обсяг
8	Достатня відповідність змісту і достатній обсяг
6	Мінімально задовільна відповідність змісту і обсягу

5. Накопичення балів за модуль складанням (максимум 100 балів)

Поточне оцінювання	Оцінювання тестів	Оцінювання самостійної роботи	
визначається викладачем	чітко регламентується	визначається викладачем	
до 20 балів	до 50 балів	до 30 балів	
		до 10 балів	до 20 балів
Шкала оцінювання відповіді	50 тестів: 1 прав. відповідь – 1 бал 25 тестів: 1 прав. відпов. – 2 бали	Відповідність матеріалу (див. табл. 4)	Захист - шкала оцінювання усної відповіді
<i>ПРИКЛАД</i>			
12	44	8	14

Приклад»: 12+44+8+14=78 балів. Добре «С».